

Interne Controle Plan 2019-2021

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Vast te stellen door het Dagelijks Bestuur: 9 oktober 2019

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	3
2.	INTERNE CONTROLE PLAN.....	3
2.1	Doel Interne Controle	3
3.	ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE (AO/IC)	4
3.1	Samenhang interne en externe controle	4
3.2	Financiële kernprocessen.....	5
4.	VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE.....	5
4.1	Uitvoering VIC	5
4.2	Aanpak VIC	6
4.2.1	Bepaling deelwaarneming VIC	6
4.2.2	Uitvoeren van VIC en foutenevaluatie	6
4.2.3	Rapporteren van bevindingen.....	7
4.2.4	Bespreken en rapporteren	7
4.2.5	Repareren van geconstateerde fouten	7
4.2.6	Beschikbaar stellen aan de accountant.	7
4.2.7	Goedkeurings- en rapporteringstoleranties.....	7

1. INLEIDING

De OD NHN voert jaarlijks Verbijzonderde Interne Controle (VIC) werkzaamheden uit op de administratieve organisatie. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd op grond van artikel 11 van de financiële verordening en luidt als volgt:

“Het dagelijks bestuur zorgt voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het dagelijks bestuur maatregelen tot herstel”.

Ambities van het bestuur en management

Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler waarop het bestuur en management van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) in het kader van Planning & Control moet kunnen steunen. Interne controles worden tijdens het jaar uitgevoerd waardoor eventuele fouten, leemtes en/of tekortkomingen aan het licht komen en bijsturende maatregelen kunnen worden getroffen. Met een toereikend Interne Controle Plan (ICP) kan structuur aan de uitvoering worden gegeven.

In het voorliggende Interne Controleplan 2019-2021 zijn de uitgangspunten opgenomen met betrekking tot de opzet en uitvoering van deze controlewerkzaamheden over de jaren 2019 tot en met 2021. Het controleplan geeft onder andere inzicht in:

- Doelstelling Interne Controleplan
- Administratieve organisatie en interne controle
- Uitvoering en aanpak Verbijzonderde interne controle

2. INTERNE CONTROLE PLAN

Op basis van artikel 11 van de financiële verordening valt de opzet en uitvoering van de interne controle onder de bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur (DB). Aan het Algemeen Bestuur (AB) wordt verantwoording afgelegd over de uitkomsten ervan. Het ICP maakt onderdeel uit van een intern beheersingssysteem om te waarborgen dat de doelstellingen van de OD NHN worden bereikt. Het gaat daarbij om de effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsprocessen, betrouwbaarheid van financiële informatievoorziening en naleving van de wet- en regelgeving. Het ICP is de leidraad voor de organisatie om te waarborgen dat financiële handelingen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd en grotendeels de basis voor de toets op rechtmatigheid die door de accountant bij de jaarrekeningcontrole wordt uitgevoerd en. Het is dus van belang dat deze maatregelen zichtbaar worden vastgelegd. Daarmee wordt de accurate uitvoering van deze beheersmaatregelen intern (management) en extern (accountant) toetsbaar.

2.1 Doel Interne Controle

Interne controle heeft als doel om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. Tevens biedt interne controle de kans op het treffen van preventieve maatregelen om onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren.

De interne controle richt zich voornamelijk op de zogenaamde getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Dit betekent dat de interne controle vooral gericht is op:

- Het juist gebruik van gedelegeerde bevoegdheden;
- Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures;
- Betrouwbaarheid (juistheid, volledigheid, tijdigheid) en rechtmatigheid van transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking;
- Betrouwbaarheid (juistheid, volledigheid, tijdigheid) en rechtmatigheid van informatie voorzieningen en verantwoordingsrapportages.

De resultaten uit interne controles en onderzoeken geven informatie over in hoeverre de OD NHN beheersing heeft over de bedrijfsvoering, oftewel 'in control' is.

3. ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE (AO/IC)

De administratieve organisatie (AO) bestaat uit maatregelen die zijn genomen om de informatievoorziening aan het bestuur en het functioneren van de organisatie te regelen. Daarvoor zijn binnen elk proces Interne Controle (IC) maatregelen genomen om de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiën te waarborgen. Dit geheel van maatregelen wordt aangeduid als AO en de daarin verankerde IC.

3.1 Samenhang interne en externe controle

Het ICP sluit aan op het '*controleprotocol accountantscontrole jaarrekening*' van de OD NHN. Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening. In paragraaf 4.2.7 wordt nader ingegaan op de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Van de belangrijkste interne controlemaatregelen voor de financiële kenprocessen toetst de accountant jaarlijks:

- de kwaliteit van **de opzet**;
- de invoering (**het bestaan**);
- en **de werking**.

De opzet van het proces wordt beoordeeld op de aanwezigheid van de benodigde interne beheersingsmaatregelen om te voldoen aan verordeningen, eventuele procesbeschrijvingen en overige van belang zijnde in-en externe wet- en regelgeving. Het bestaan van het proces wordt inzichtelijk gemaakt door het houden van interviews met betrokken medewerkers. Door het vergelijken van de gehanteerde werkwijze (bestaan) met de wet- en regelgeving en/of procesbeschrijving (opzet) kan gecontroleerd worden of wordt gehandeld volgens de opgestelde richtlijnen.

Door het uitvoeren van Verbijzonderde Interne Controles (VIC) kan geconstateerd worden of interne beheersmaatregelen zodanig werken dat de regels die gesteld zijn ook daadwerkelijk worden nageleefd. Verbijzonderde interne controle gaat om het verkrijgen van inzicht in de werking van onze organisatie. Doen we datgene wat is afgesproken (werkt het proces zoals bedoeld?). Gekeken wordt of de werkwijze van de organisatie dusdanig effectief is dat de kans op structurele en incidentele fouten en onzekerheden significant wordt verlaagd.

De uitkomsten van de VIC worden gebruikt voor verdere doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen de uitgevoerde werkzaamheden worden gebruikt door de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening. Op grond hiervan worden de opzet en de uitvoering van de VIC werkzaamheden jaarlijks geëvalueerd en de te controleren processen en de diepgang ervan bepaald.

3.2 Financiële kernprocessen

Een financiële hoofdproces is in dit verband een proces dat bepalend is voor het 'in control' zijn van de organisatie. Een hoofdproces kan op verschillende afdelingen betrekking hebben. De volgende financiële hoofdprocessen tot nu toe aangemerkt:

Nr.	Hoofdproces		Sub-proces	Interne Controle
1	Inkoopproces	1.1	Inkoop van goederen en diensten	IC Inkoop en aanbesteding
		1.2	Declaratie van inkoop van goederen	
2	Salarissenverwerking	2.1	Declaraties via salarisadministratie	IC Lonen en Salarissen
		2.2	Voorschot	
		2.3	Verwerken mutaties salarisadministratie	
3	Financieel Administratief	3.1	Debiteuren- en crediteurenbeheer	IC Administratie
		3.2	Memoriaalboekingen	
		3.3	Betalingen	
		3.4	Verwerken bankafschrift	
		3.5	Verwerken Ingekomen facturen	
		3.6	Verwerken uitgaande facturen	
		3.7	Opmaken aangifte omzetbelasting	
3.8	Opmaken aangifte loonbelasting			
4	Inkomsten	4.1	Uitvoering DVO	IC Inkomsten
		4.2	Projectuitvoering	
5	Subsidieverstrekking	5.1	Verlenen subsidies	IC Subsidies
6	Treasury	6.1	Saldobeheer	IC Treasury
		6.2	Leningenbeheer	
7	Investerings	7.1	Activastaat	IC Activa

4. VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE

De VIC is een aanvulling op de al bestaande controlemaatregelen. Enerzijds gericht op de beoordeling of de interne beheersingsmaatregelen in het proces daadwerkelijk functioneren en effectief zijn, anderzijds aanvullend op de bestaande controles in de uitvoering. Door middel van de VIC worden opzet, bestaan en werking van het proces getoetst om vast te kunnen stellen of de processen goed zijn ingericht, waarbij de interne beheersingsmaatregelen effectief werken en daarbij de onderkende risico's in voldoende mate afdekken.

4.1 Uitvoering VIC

In overleg met de accountant vindt per kwartaal een VIC plaats. De uitvoering van de VIC vindt plaats door één of meerdere interne controle medewerkers onder de verantwoordelijkheid van de controller. Om een betrouwbare VIC uit te kunnen voeren is het van belang dat degene die deze uitvoert over voldoende kennis en ervaring beschikt om het te controleren proces te beoordelen of de getroffen interne beheersmaatregelen voldoende waarborging bieden voor:

- een rechtmatige uitvoering;
- en voor de juistheid, volledigheid en tijdigheid daarvan.

De medewerker interne controle en de controller zijn verantwoordelijk voor:

- het beschikbaar stellen van financiële mutaties voor steekproef;
- het uitvoeren van de VIC;
- het opleveren van de VIC dossiers.

Voor het uitvoeren van VIC wordt gebruikt gemaakt van gegevensbestanden uit de financiële administratie, externe- en interne regelgeving (verordeningen, besluiten van het dagelijks -en algemeen bestuur, mandaatbesluiten, budgethoudersregeling) en de procesbeschrijvingen. De bevindingen van de VIC worden vastgelegd, vergezeld van onderliggende stukken, uitgezonderd privacygevoelige stukken. Deze stukken blijven bij de betreffende afdeling. Vervolgens worden deze voorgelegd aan de controller ter beoordeling. Hierdoor wordt de kwaliteit van de VIC gewaarborgd.

4.2 Aanpak VIC

De spelregels voor de rechtmatigheidscontrole zijn vastgelegd in het controleprotocol waar ook het normenkader in is vastgelegd. Dit normenkader is een lijst van de voor de controle relevante interne- en externe wet- en regelgeving waaraan getoetst dient te worden.

De interne controle is met betrekking tot rechtmatigheid erop gericht om zichtbaar vast te stellen of aan de geldende wet- en regelgeving wordt voldaan. Het betreft zowel interne als externe regelgeving. Het geheel van relevante wet- en regelgeving is vastgelegd in het normenkader. Dit normenkader wordt periodiek vastgesteld door het AB. De actualiteit van het normenkader wordt gewaarborgd door:

- Periodieke check op nieuwe wetten en wetswijzigingen via de website www.wetten.nl;
- Periodieke check AB-besluiten in verband met nieuwe en gewijzigde verordeningen;
- Overleg met proceseigenaren.

De controleaanpak van de OD NHN valt uiteen in de volgende stappen:

1. Bepaling deelwaarneming VIC;
2. Uitvoeren van VIC en foutenevaluatie;
3. Rapporteren van bevindingen;
4. Bespreken bevindingen;
5. Indien mogelijk reparatie van geconstateerde fouten;
6. Beschikbaar stellen aan de accountant.

4.2.1 Bepaling deelwaarneming VIC

De te controleren deelwaarnemingen per kernproces wordt bepaald op basis van het financieel belang en de specifieke risico's die in het proces voorkomen. Hierbij worden een aantal dossiers gelicht en/of controle-items geselecteerd. Per proces verschilt deze omvang. Dit aantal dient dusdanig zo groot te zijn dat een betrouwbare oordeel kan worden gegeven of het proces voldoende waarborgen biedt ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De deelwaarnemingen met betrekking tot de inkoop, factuur afhandeling en betaling van deze worden door de accountant bepaald. Jaarlijks kan deze aanpak in opzet, aantal en controlewerkzaamheden wijzigen gelet op de organisatieontwikkeling en de bevindingen van de accountant.

4.2.2 Uitvoeren van VIC en foutenevaluatie

De medewerker interne controle beoordeelt de beschikbare documenten die bij de steekproef behoren of bij de procesbeschrijving. De controlebevindingen worden vastgelegd. De bevindingen zullen goed geanalyseerd moeten worden naar aard en oorzaken. Als er fouten

worden geconstateerd dient eerst te worden vastgesteld of het financiële fouten of niet-financiële fouten betreffen. Er wordt altijd uitgezocht hoe de fout is ontstaan. Dit kan bijvoorbeeld door het uitvoeren van een aanvullende deelwaarneming of het inkaderen van de massa waarin de fout kan plaatsvinden. Als de fout is ontstaan in het boekjaar waarover verantwoording wordt afgelegd dan kan deze worden hersteld.

Op basis van dit inzicht kan een oordeel worden gegeven of het proces voldoende waarborgen biedt ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. De feitelijke correctie of het herstel blijft de verantwoordelijkheid van de afdelingshoofden.

4.2.3 Rapporteren van bevindingen

De bevindingen van de VIC worden opgenomen in een verslag per proces. Het verslag is opgebouwd uit de bevindingen van het onderzoek en een conclusie/ aanbeveling. In het verslag worden aanbevelingen gedaan die enerzijds betrekking hebben op het herstellen van fouten en anderzijds op de bedrijfsvoering (opmerkingen over dossiervorming etc.). De medewerker interne controle legt zijn bevindingen vast in een controledossier. Uit het dossier moet op een eenvoudige en heldere wijze blijken waarop zijn oordeel gebaseerd is.

4.2.4 Bespreken en rapporteren

De uitkomsten van de VIC en eventuele verbeterpunten worden binnen het controlejaar in eerste instantie besproken met de procesverantwoordelijken en/of afdelingshoofden. Het is van belang om af te stemmen of de geconstateerde bevindingen juist zijn verwoord. Nadat hier afstemming over bereikt is worden de uitkomsten in een samenvattend verslag gerapporteerd aan het management. Het opvolgen van verbeterpunten is een verantwoordelijkheid van het management. Door de verbeterpunten op te nemen in dit plan kan bij volgende controles geconstateerd worden in welke mate de verbeterpunten zijn opgepakt en tot resultaat hebben geleid.

4.2.5 Repareren van geconstateerde fouten

Soms is reparatie van fouten niet meer mogelijk, maar indien intern bijvoorbeeld bepaalde autorisaties niet hebben plaatsgevonden kan een dergelijke controle alsnog plaatsvinden. Door het uitvoeren van controles gedurende het jaar, wordt aan de afdelingshoofden en/of proceseigenaren voldoende mogelijkheid geboden om reparaties uit te voeren.

Geconstateerde onrechtmatigheden kunnen worden hersteld door het AB of het DB aan de hand van de volgende opties:

- Het AB is bevoegd om een voorwaarde buitenwerking te stellen. Deze voorwaarde heeft dan geen interne en externe werking en leidt dan niet tot een rechtmatigheidsfout.
- Het AB is bevoegd om een werkwijze goed te keuren. Bijvoorbeeld indien subsidieaanvragen niet tijdig zijn ingediend maar toch zijn behandeld kan het algemeen bestuur besluiten dat dit rechtmatig is. Deze procedure heet de indemniteitsprocedure.
- Op basis van een hardheidsclausule kan het DB bevoegd zijn om per geval een onrechtmatigheid goed te keuren. Het DB kan dit enkel voor specifieke gevallen en mag niet een gehele massa goedkeuren, dit recht is voorbehouden aan het AB.

4.2.6 Beschikbaar stellen aan de accountant.

Alle documentatie met betrekking tot de steekproeven wordt door middel van het uploaden in de e-room beschikbaar gesteld aan de accountant.

4.2.7 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties en de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole worden opgenomen in het controleprotocol van het betreffende jaar.